

Kritické body kontroly

Biokont CZ, s.r.o.

Ekologické zemědělství v ČR - stav k 31.12.2010

Počet ekofarem - 3517

Počet výrobců biopotravin - 626

Výměra z.p. - 448202 ha

Podíl na celkové výměře z.p. v ČR – 10,5 %

Výměra (ha) a podíl podle kultur (%)

Orná	TTP	Sady	Vinice	Chmel	Ostatní	Celkem
54937	369272	5128	803	8	18054	448202
12,3 %	82,4 %	1,1 %	0,2 %	-	4,0 %	100 %

Počty chovaných zvířat v EZ - 2009

Skot	KBTP	Dojnice	Kozy	Ovce	Koně
136026	62627	4890	4352	53038	2982

Výnosy plodin - 2009

Plodina	Pšen.	Žito	Ječm.	Oves	Tritik	Kukuř.	Bram.
Výnos	3,14	2,89	2,68	2,29	2,66	6,79	21,2
%	60	63	61	69	63	80	81

Maloobchodní obrat v biopotravínách v ČR

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mil.Kč	350	790	1300	1800	3100	3300?

Podíl dovozu – 65 %

Podíl dovozu na nárůstu obratu – 80 %

Příčiny - malá výkonnost EZ

- malá výměra orné půdy
- roztržitá produkce (malá koncentrace produkce)
- málo zvládnutá logistika (marketing)
- chování řetězců (dovoz, cenové zvýhodňování dovozu)
- nekonceptnost zem.politiky ČR

	2006	2007	2008	2009	2010
Farmy	116	312	537	981	1426
Výměra z.p. (ha)	20165	35770	43469	68216	89522
Výrobci biopotravin	3	46	142	193	341
Obchodníci	1	17	45	70	91
Výroba krmiv a obchod	-	1	4	8	10
Osivo a sadba	1	2	1	2	3
Včely	-	3	5	6	7
Celkem	121	381	734	1261	1887

Biokont CZ, s.r.o. k 31.12.2010

Kultura	BIO	PO	Celkem
Orná bez zeleniny	5907	8466	14373
Zelenina	12	122	134
TTP	33179	37532	70711
Sady	642	1556	2198
Vinice	170	198	368
Chmelnice	-	8	8
Ostatní plochy	717	1013	1730
Celkem	40626	48896	89522
Rybníky	-	13	13

Výsledky kontrol – 2010

Počet kontrol – 1825

Zásadní neshoda (správní řízení) – 64, z toho:

- osivo/sadba (32)
- nákup zvířat bez výjimky (9)
- úpravy zvířat bez výjimky (9)
- neposkytnutí součinnosti (4)
- ostatní (10)

Drobná neshoda s termínem odstranění – 186

Neshoda odstraněná při kontrole – 149

Výsledky certifikace – 2010

Odepření vydání certifikátu – 50, z toho:

- značné navýšení výměry pozemků (23)**
- souběžná produkce (15)**
- chybně podaná žádost (8)**
- nařízeno nové PO (1)**
- krmení zvířat (1)**
- chybné označení výrobku (1)**
- nedoložení původu suroviny (1)**

Stížnosti klientů – 2010

Předmět stížnosti	Počet	Oprávněné
Vystupování inspektora	3	-
Fakturace	2	1
Podnět ke správnému řízení	1	1
Ostatní – předáno MZe	2	

Úřední kontroly ÚKZUZ

Celkem kontrol – 283

Neshod – 17, z toho 12 správních řízení:

- pastva konvenčních zvířat,**
- konvenční osiva bez výjimky,**
- aplikace přípravků na ochranu rostlin-
přestřík, 1x přímá aplikace.**

Nápravná opatření - 5

Popis farmy často neodpovídá skutečnosti

Popis podniku

- celkový popis jednotky, zařízení a/nebo činnosti,
- popis všech praktických opatření která je nutno přijmout aby bylo zajištěno dodržování pravidel ekologické produkce,
- popis bezpečnostních opatření ke snížení rizika kontaminace nepovolenými látkami nebo produkty a opatření k čištění prostor a zařízení v průběhu celého produkčního řetězce,
- aktuálnost a úplnost.

Popis podniku

Podnik:

- **název, IČ, sídlo, kancelář, odpovědná osoba, osoba pověřená jednáním, spojení (adresy, tel., e-mail, ID),**
- **produkční zaměření podniku,**
- **hospodářství (provozní jednotky),**
- **souběh (definování jednotek, oddělení).**

Půda a pěstování rostlin:

- **užívání půdy (LPIS mimo LPIS, kultury, vodní plochy, mapy),**
- **oddělení od konvenčních ploch a zdrojů kontaminace (vyznačení v mapách),**
- **osevní postupy a střídání plodin, péče o TTP (nejméně plán pro PO)**

Popis podniku

- výroba hnojiv, nakládání s hnojivy a hnojení (AZP, potřeba nákupu hnojiv)
- zaplevelení půdy a postupy k regulaci plevelů
- regulace chorob a škůdců
- zajištění posklizňové úpravy a skladování produktů
- vybavení podniku mech.prostředky (potřeba nákupu strojů a nářadí)
- odbyt
- faremní zpracování

Popis podniku

Budovy:

- **užívání budov (stáje, sklady, provozy, mapy).**

Zvířata:

- **druhy a kategorie,**
- **obrat stáda/hejna (potřeba nákupu zvířat),**
- **technologie chovu (ustájení, napájení, krmení, výběhy, pastva, potřeba výjimek, nutné investice).**

Popis podniku

- výroba a skladování krmiv,
- soběstačnost ve výrobě krmiv (bilance krmiv, potřeba nákupu krmiv),
- welfare (chovy bez ustájení, úkryt před sluncem),
- odbyt produktů a zvířat,
- faremní zpracování.

Vlastní kontrolní systém podniku.

Souběžná produkce

Je přípustná za podmínky, že se v konvenční a ekologické části podniku nepěstují odrůdy, které nelze snadno odlišit.

Výjimky jsou možné:

- při pěstování trvalých kultur (postupné PO),**
- v případě výroby osiva,**
- v případě pastvin využívaných pro pastvu.**

Přechodné období

Pro certifikaci BIO:

- orná půda – 2 roky před vysetím,**
- TTP a víceleté pícniny – 2 roky před využitím jako krmiva,**
- trvalé kultury – 3 roky před sklizní.**

Pro certifikaci PO:

- sklizeno 12 měsíců po registraci.**

Přechodné období začíná dnem doručení žádosti o registraci na MZe.

Hospodaření na půdě

Ekologické zemědělství používá postupy které:

- **jsou založeny na posouzení rizik a preventivních opatřeních využívajících živé organismy a mechanické způsoby obhospodařování,**
- **pěstování rostlin a chov zvířat je vázán na půdu,**
- **používání GMO, produktů získaných z GMO nebo za použití GMO je zakázáno,**

Hospodaření na půdě

- **uchovávají a zlepšují živou složku půdy a přirozenou úrodnost půdy,**
- **recyklují odpady a vedlejší produkty,**
- **zohledňují místní nebo regionální ekologickou rovnováhu při rozhodování o produkci,**
- **minimalizují využívání neobnovitelných zdrojů a vstupů nepocházejících z vlastního hospodářství,**
- **omezují použití vnějších vstupů.**

Pokud je použití vnějších vstupů nutné omezují se na:

- vstupy z ekologické produkce,**
- přírodní látky nebo látky z nich odvozené,**
- minerální hnojiva s nízkou rozpustností,**
- použití syntetických chemických látek je omezeno na výjimečné případy kdy neexistuje vhodná alternativa (přílohy I a II NK).**

Osivo a sadba

- lze používat pouze ekologický rozmnožovací materiál,
- v případě, že daná odrůda není dostupná může být na základě předem povolené výjimky použit konvenční materiál nemořený přípravky neuvedenými v příloze II NK,
- výjimky povoluje ÚKZUZ.

Kritické body - osivo a sadba

- **certifikované ekologické osivo a sadba,**
- **farmářské osivo/sadba,**
- **výjimka na nemořené konvenční osivo/sadbu,**
- **není GMO.**

Úrodnost a biologická aktivita půdy se udržuje a zvyšuje:

- **víceletým střídáním plodin (osevním postupem),**
- **zařazováním jetelovin a luskovin,**
- **zeleným hnojením,**
- **statkovými hnojivy pocházejícími z EZ,**
- **ostatní hnojiva a pomocné půdní látky jsou uvedeny v Příloze I NK.**

Kritické body - hnojení

- **nákup hnojiv (příloha I),**
- **symptomy použití hnojiv**
- **vedení evidence o hnojení,**
- **účetnictví**
- **podnikatel vede záznam o nutnosti použití.**

Kritické body - hnojení

- obsah humusu a organických látek v půdě,
- fyzikální stav půdy,
- edafon.

Prostředky:

- osevní postup a střídání plodin,
- zařazení plodin fixujících vzdušný dusík (podíl jetelovin a luskovin),
- pH, obsah živin, KVK,
- výroba a nakládání se statkovými hnojivy,
- zelené hnojení,
- nákup hnojiv a jejich použití.

Prevence škod způsobených plevely, chorobami a škůdci je založena na:

- **ochraně přirozenými antagonisty,**
- **volbě druhů a odrůd (rezistence, tolerance),**
- **střídání plodin (osevní postup),**
- **pěstitelské technologii (zpracování půdy...),**
- **mechanické a termické regulaci plevelů,**
- **povolené účinné látky jsou uvedeny v Příloze II NK.**

Kritické body v ochraně rostlin

- **přípravky na ochranu rostlin (příloha II),**
- **symptomy použití POR,**
- **vedení evidence o použití POR,**
- **účetní evidence,**
- **podnikatel vede záznam o nutnosti použití.**

Kritické body v ochraně rostlin

- obsah humusu a organických látek v půdě,
- fyzikální stav půdy,
- edafon.

Prevence:

- osevní postup a střídání plodin,
- zelené hnojení,
- hnojení dusíkem,
- zpracování půdy,
- extenzivní plochy.

Způsoby obdělávání půdy a pěstitelské postupy:

- zachovávají nebo zvyšují obsah organických látek v půdě,**
- zvyšují stabilitu půdy a její biologickou rozmanitost,**
- předchází zhutnění a erozi půdy.**

Kritické body

Eroze a zhutnění půdy:

- **obsah humusu a organických látek v půdě,**
- **fyzikální stav půdy,**
- **edafon.**

Prevence:

- **osevní postup a střídání plodin,**
- **zelené hnojení,**
- **zpracování půdy,**
- **extenzivní plochy.**

Fyzikální vlastnosti půdy

	1930	2000	
Objemová hmotnost (t.m⁻³)	1,27	1,48	1,55-1,6
Pórovitost (%)	60	50	40
Min.vzdušná kapacita (%)	20	10	2-3

Volné sběry rostlin a plodů

Jako bioprodukt lze certifikovat volné sběry pokud:

- oblasti sběru nebyly v předchozích třech letech ošetřeny jinými než v EZ povolenými látkami (Příloha I a II NK),**
- sběr neovlivňuje stabilitu stanoviště nebo zachování výskytu druhu (v chráněných územích vyjádření odpovědného orgánu).**

Pěstování hub

Pro produkci hub lze použít substráty k jejichž výrobě byly použity pouze tyto suroviny:

- **statková hnojiva, rostlinné produkty a odpady pocházející z ekofarmy**
- **hnojiva a látky uvedené v Příloze I NK do 25 % hmotnosti základky**
- **chemicky neošetřená rašelina**
- **dřevo a kůra (chemicky neošetřené)**
- **Zemina**

Děkuji za pozornost

Ing. Roman Rozsypal, CSc.

rozsypal@biokont.cz

Biokont CZ s.r.o.

Kotlářská 53

602 00 Brno